

Påskemeditasjoner

Diakonveien 14
0319 Oslo
22 45 15 00
www.diakonhjemmet.no

Diakonhjemmet

Konkretisert mysterium

Påskemysteriet har gjennom snart to tusen år hatt ei veldig tiltrekkingskraft på mange menneske. Bodskapen bryt med vår tenking om å stå ansvarleg for egne handlingar. Det utfordrar oss og strir mot vår rettferdssans at Kristus går i døden for våre brot og våre nederlag. Men Guds kjærleik sprengjer våre grenser og vanetenking. Vi kan ikkje anna enn å ta i mot.

Det er få hendingar i vår vestlege tradisjon som har ein slik plass i tradisjonar og skikkar, litteratur, kunst og musikk som påskemysteriet. Det som vanskeleg kan seiast med ord, finn andre uttrykk. Kanskje nettopp gjennom slike uttrykk vert det lettare for oss å gripa mysteriet – i stille undring og takk. Enkle og konkrete ting som palmegreiner, sølvpengar, ei tornekrone, brød og vin vert synlege uttrykk for Guds grensesprengjande kjærleikshandling mot oss. Salmediktaren Edvard Hoem uttrykkjer det slik:

*Bleik på krossen heng han. Gud let det berre skjer.
Ingen av dei som står og ser på, har makt til å ta han ned.*

*Midt i dødens time ropar han frelsa ut:
Kjærleiken som er større enn døden, viser ein veg til Gud.*

Signa påsketid!

Idar Magne Holme
Forstandar/administrerende direktør

Palmesøndag feires til minne om Jesu inntog
i Jerusalem søndagen før han ble korsfestet.
Da ble han hyllet som en konge av folkemengden
som tok imot ham og viftet med palmegrener.

Velsignelse

Velsignet være han som kommer i Herrens navn.

Matt 21,9

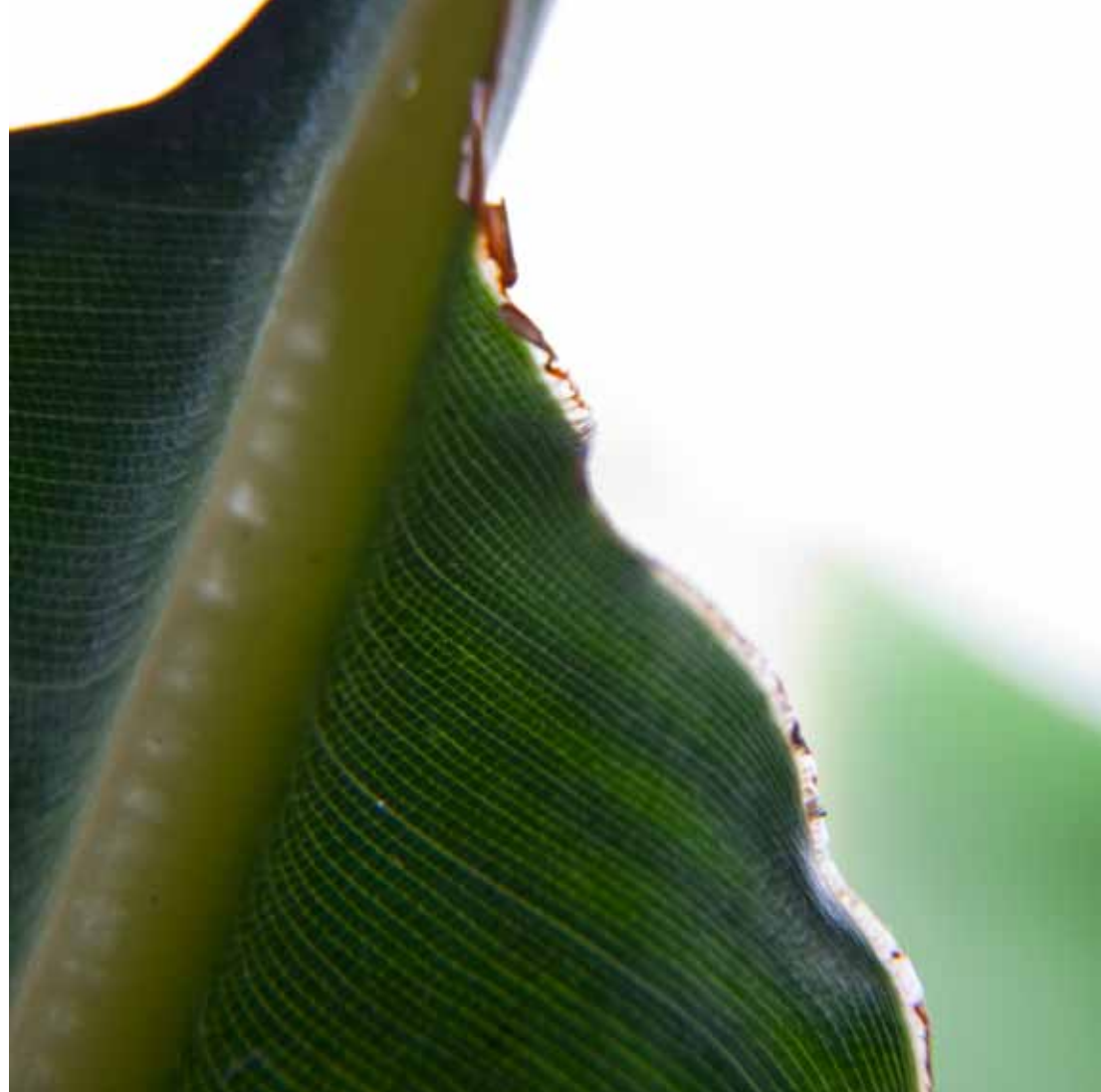
Palmegrener symboliserer velkomst, velsignelse og frihet. For meg har dette også noe å gjøre med din og min sårbarhet.

Å bli møtt med et åpent blikk gjør oss begge sårbare. Når mine øyne møter dine, uansett hvem du er, gjør det noe med meg. Hva kjenner jeg at det gjør med meg å se deg? Jeg utsetter meg for utsatthet, slik du også gjør det. Du er sårbar for hva jeg ser. Jeg er sårbar for hva det gjør med meg å se deg.

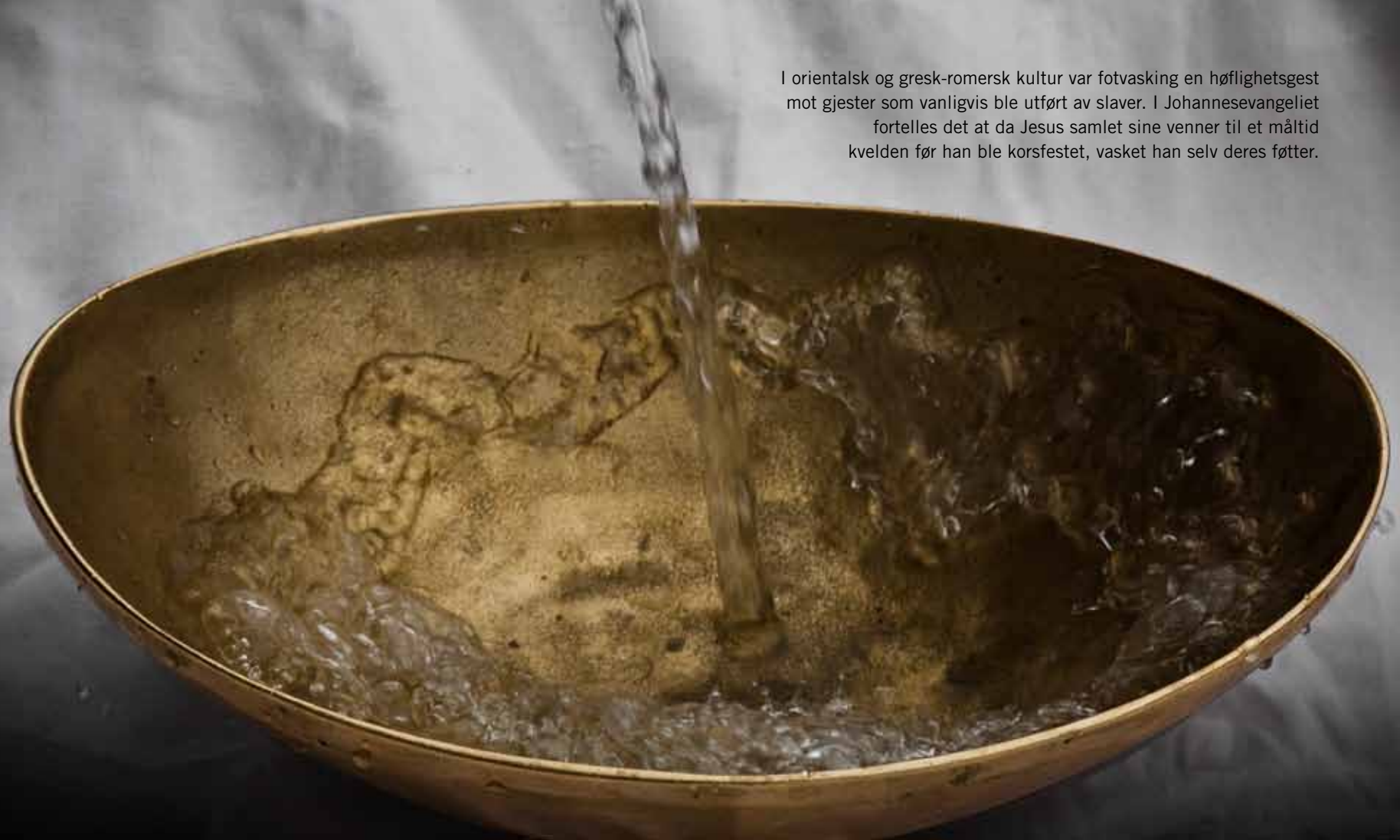
Så er vi altså begge sårbare. Ved å utsette seg for sårbarhet kan velsignelse og frihet få komme til uttrykk – ikke som motsetning, men som forutsetning. Frihet til å erkjenne sin egen sårbarhet. Velsignelsen i å møte hverandres øyne. Og å være tatt imot uten fordømmelse.

Hilde Lausund

Høgskolelektor, Diakonhjemmet Høgskole, studiested Oslo

I orientalsk og gresk-romersk kultur var fotvasking en høflighetsgest mot gjester som vanligvis ble utført av slaver. I Johannesevangeliet fortelles det at da Jesus samlet sine venner til et måltid kvelden før han ble korsfestet, vasket han selv deres føtter.

Tjeneste

... så heller han vann i et fat og begynner å vaske disiplenes føtter
Johs 13,5

Allerede i sitt liv og sin samtid må Jesus ha vært kjent og omtalt i bredere lag. Blant disiplene var han også elsket og respektert som rabbi – lærer og mester. I sin forkynnelse og undervisning pekte han på Gudsriket og i møte med mennesker viste han omsorg.

Ved ulike anledninger lærte han disiplene gjennom uventede grep. Midt i måltidet reiser han seg, binder et linklede rundt livet og begynner å vaske disiplenes føtter. Handlingen må ha utløst undring, og som ofte før er det Peter som setter ord på det hele ved å peke på det uvanlige i at Mesteren vasker hans føtter.

Symbolske handlinger gjør inntrykk og kan tale ut over situasjonen der de utøves. Ved å vaske disiplenes føtter søkte Jesus antakelig å vise disiplene flere ting. Viljen til å tjene andres behov og snu opp ned på etablert rangorden er tydelig. Hva han viste om vannets og dåpens rensende kraft er mer indirekte.

Hvordan tjenende handlinger skal gi seg uttrykk hos oss er avhengig av at vi tyder historien og gjenkjenner situasjoner der vår tjeneste er nødvendig.

Harald Askeland
Rektor, Diakonhjemmet Høgskole

Rett før han døde, ba Jesus sine venner om at de skulle huske på ham når de spiste et måltid sammen. Derfor har brød og vin i nattverden blitt formidlere av tilgivelsen og oppreisningen i troen på Jesus.

Fellesskap

Kom, for alt er ferdig.

Den norske kirkes nattverdsliturgi

Vi sat på golvet rundt den vesle matta som tente som duk. Eit stort risfat vart sett fram, eit mindre fat med kjøt og saus. Med kvar si skei kunne vi spisa oss innover mot midten av fatet. Henta krefter og kjenna fellesskap.

Så kom det einkvan forbi døropninga i den enkle hytta. Husverten var raskt på pletten: “Når risen er kokt har den ingen eigar! Kom, set deg innåt og et!”

Daglegdags hending på den gassiske landsbygda. Oppleving av fellesskap tross ulikskapar. Oppleving av gjestfrihet nærast utan grenser.

I kyrkja lyder orda: Kom, for alt er ferdig! På kne ved altarringen kan eg ta imot brød og vin. Jesu lekam, Jesu blod. Eg kan sjå andre som tek imot av same kalken. Fellesskap med Jesus og fellesskap med medvandrarar.

Kom, for alt er ferdig. Brødet og vinen har ikkje lenger nokon eigar. Det er Jesus sjølv som seier: Kom, set deg innåt og et. Til tilgjeving, fellesskap og nye krefter.

Jonas Skrettingland

Prorektor, Diakonhjemmet Høgskole, studiested Rogaland

A close-up photograph of several silver coins scattered on a blue, textured fabric surface. The coins are of various designs, some showing intricate patterns and others appearing more plain. The lighting is dramatic, highlighting the metallic sheen and the details of the coin designs. The background is a deep blue with a visible weave or texture.

Sølvpenger har blitt et symbol på forræderi og svik.
Judas fikk 30 sølvpenger for å forråde Jesus.

Svik

Han gjorde ingen synd, og det fantes ikke svik i hans munn.

1. Pet 2,22

Judas svek sin nære venn Jesus mot 30 sølvpenge ved å levere ham til romerske soldater og dermed sende ham til døden.

Svik er et sterkt og dramatisk ord som jeg forbinder med antikkens tragedier, med historiebøker, noe som er fjernt fra hverdagen.

Men det er det ikke, for svik er tillitsbrudd overfor et menneske du har kjær.

Begjær etter ære, makt, penger, selvopptatthet kan være så sterkt at vi er kapable til å svike. Den som blir sveket kan føle seg avvist, forlatt, lite verdsatt.

Slik må vel Jesus ha følt det. Likevel tilgav han og tok på seg både Judas' og alles synder ved å dø på korset.

Påskan er derfor den flotteste høytid fordi den minner oss om at vi er tilgitt og elsket av Gud uansett hvor mye vi sviker.

Da må også vi kunne tilgi våre medmennesker som gjør oss vondt.

Gjensynsgleden og forsoningsgleden vi kan oppleve når vi angrer, tilgir, og tar inn i varmen igjen er sterke øyeblikk som viser at det finnes en himmel blant oss på jord, ikke bare den vi venter på.

Line Schjøth-Iversen

Overlege kirurgisk avdeling, Diakonhjemmet Sykehus

Symbol for Jesu lidelse.
Han fikk en krone flettet av torner,
laget for å spotte ham.

Lidelse

Hvem kan tenke på den smerte?

NoS 158

Ofte har jeg tenkt at bildet er upassende på stueveggen min – en treplate med gullmalt bakgrunn og deler av en blodrød tornekrone i en bue på tvers.

Det er disharmonisk som dekorasjon i en stue, men gir assosiasjoner til det virkelige liv – smerte, fornedrelse og død. Når jeg ser på det minner det meg om at det er slik livet konfronterer meg; at jeg må orke å møte det og prøve å tåle det.

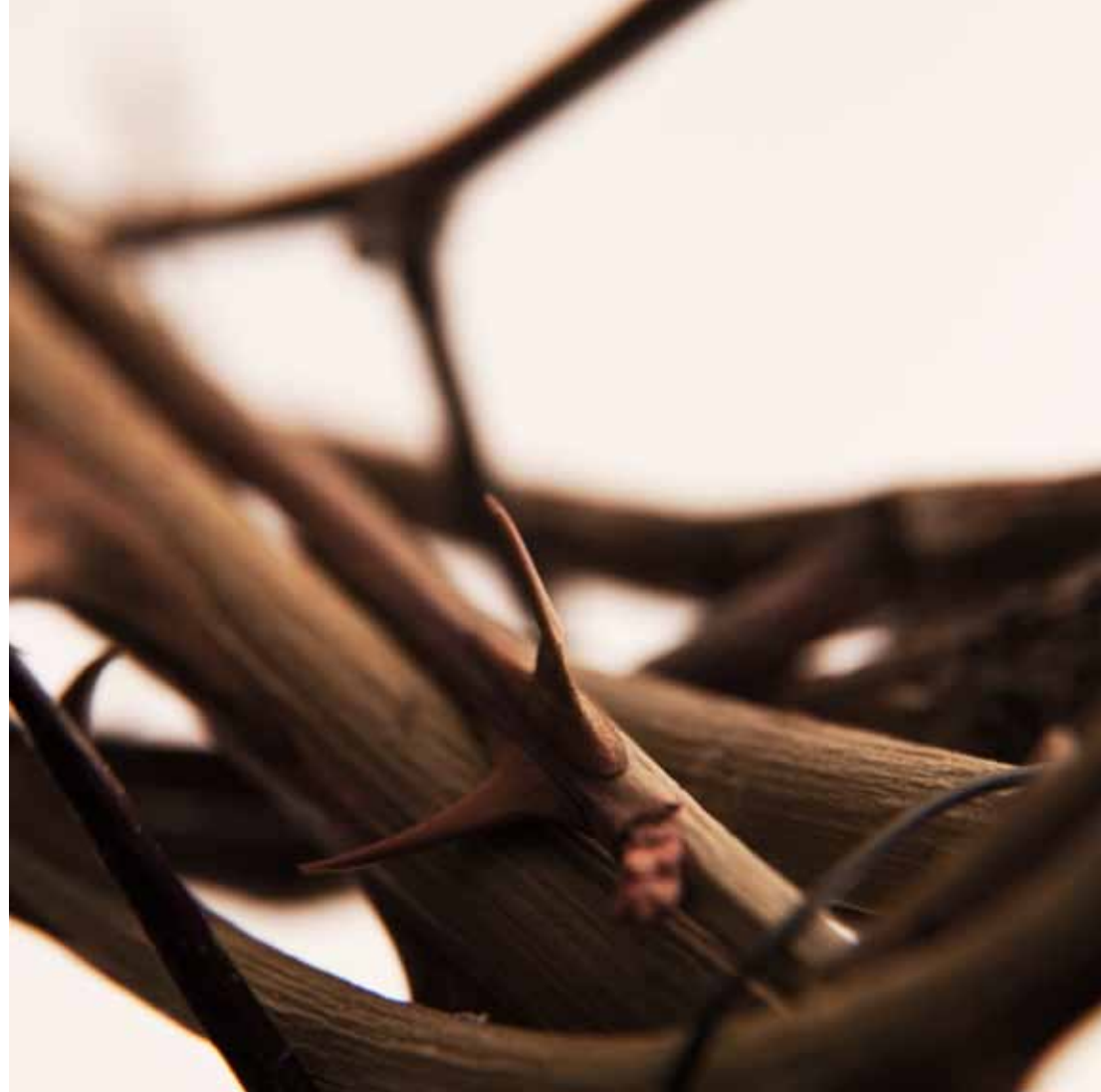
Den sicilianske kunstneren valgte dette kraftfulle motiv som symboluttrykk for urettferdigheten, lidelsen og smerten som utspilte seg i krigen mellom Russland og Afghanistan noen tiår tilbake. Men bildets appell begrenses ikke til en bestemt krig.

Paradokset: blodrød tornekrone mot bakgrunn av gull – slik er livet også i dag.

Bildet har tittelen “Erindringer om lidelse”. Det vil bli hengende.

Vera Tangen Wenaas

Personalsjef, Diakonhjemmet Sykehus

Oppstandelsens lilje.
Den hvite rene blomsten brukes av mange
som et symbol på Kristi oppstandelse.

Oppstandelse

Han er oppstanden! Halleluja!

NoS 191

“Tag det sorte Kors fra Graven! Plant en lilje, hvor det stod!” Slik åpner en av Grundtvigs påskesalmer. Liljen er et oppstandelsessymbol. Siden den også er Marias blomst, tar vi den frem allerede på Maria Budskapsdag når Maria får vite at hun skal bli gravid. Slik rammer blomsten inn hele Jesusfortellingen, fra livets spede begynnelse til oppstandelsen påskedag.

Fødsel og død, skapelse og tilintetgjørelse brytes stadig med hverandre. I rom der mennesker fødes og dør er kreftene løs. Litt paradoksalt da, at denne svale, lysende liljen dukker opp her – i de risikofylte overgangene. Både fødsel og død er forbundet med smerte. Det er grensesprengende å gå gravid og føde. Det er livsforandrende å bli mor. Kanskje er det ikke alltid like dramatisk ved et dødsleie. Men vi som har sittet der, vet at noe skjer i rom der mennesker trekker sine siste sukk: Å gå fra væren til intethet er den største overgangen siden fødselen.

I påsken sprengtes en ny grense. Jesus beveget seg fra liv til død, til en ny form for liv. Ennå kan ikke liljen erstatte korset på våre graver. Men det er fint at de kan stå der sammen. Det lysende håpet – tett, tett sammen med symbolet for smerten.

Aud Irene Svartvasmo

Sykehusprest, Diakonhjemmet Sykehus

Påskemeditasjoner

©Diakonhjemmet 2010

Prosjektansvarlig: Elisabeth Fougner Rø

Prosjektkoordinator: Elisabeth Hove

Redaksjonskomité: Kjersti Håland

og Margrete Telhaug

Foto: Andreas Krautwald

Design og dtp: 2Krogh AS · www.2krogh.dk

Trykk og bokbind: Arco Grafisk, Skive

Er du pasient eller pårørende ved Diakonhjemmet Sykehus og ønsker å snakke med en prest?

Prestetjenesten på sykehuset er døgnbemannet og nås via sykehusets hovedresepsjon, tlf 22 45 15 00

Sykehusprestene er:

Aud Irene Svartvasmo, tlf 22 45 48 32

e-post: aud.i.svartvasmo@diakonsyk.no

Kjersti Håland, tlf 22 45 15 18

e-post: kjersti.haland@diakonsyk.no

Dag Sigurd Wisløff, tlf 22 45 15 19

e-post: dagsigurd.wisloff@diakonsyk.no

Sykehusdiakon er:

Liv Berit Carlsen, tlf 22 45 40 93

e-post: liv.berit.carlsen@diakonsyk.no

Er du student eller ansatt ved Diakonhjemmet Høyskole og ønsker noen å snakke med?

Ta kontakt med

Studentprest i Oslo: Margrete Telhaug, tlf 22 45 19 15

e-post: telhaug@diakonhjemmet.no

Studentdiakon i Oslo: Elisabeth Nilsen Aas, tlf 22 45 19 28

e-post: nilsenaas@diakonhjemmet.no

Studentprest i Rogaland: Signe Trodahl, tlf 51 97 22 44

e-post: Signe.trodahl@diakonhjemmet.no

Påskebrød med hvetekorn

Påskens evangelium handler om at Jesus døde og sto opp igjen til nytt liv. Hvetekorn blir tegn på veien gjennom død til liv. Derfor kan vi bake gode påskebrød med korn som kommer fra nye aks, som tegn på det nye livet.

"Såkorn som dør i jorden, lever i nye korn".

Og som Johannes skriver det i kap. 12,24:

"Hvis ikke hvetekornet faller i jorden og dør, blir det bare det ene kornet. Men hvis det dør, bærer det rik frukt."

1 stort påskebrød

50 g fersk gjær

100 gram smør

1 ss salt

3 dl vann

3 dl melk

5 dl hele hvetekorn (må bløtlegges på forhånd)

12 dl hvetemel

- Smelt smør og ha i melk og vann før gjæren røres ut i den romtempererte væsken.
- Bland inn hvetekorn, mel og salt og arbeid deigen godt sammen.
- La deigen heve til dobbel størrelse.
- Bak et brød og sett på stekeplaten.
- Hev emnet i ca 30 minutter.
- Pensle brødet med vann og dryss på noen hvetekorn.
- Stek brødet ved 200 °C i 30-40 minutter.

Det er en hemmelighetsfull smak av oppstandelse i det varme hvetekornsbrødet.

Påskelam

Lam var hovedrett i det siste kveldsmåltidet Jesus spiste med sine disipler. Å spise lam i påsken er derfor et must!

Påskelammet er et symbol på at Jesus ofret seg på korset for vår skyld. Apostelen Paulus sier i 1. Kor 5,7: *"for vårt påskelam er slaktet, Kristus"*.

Lammelår

ca 2 ½ kg lammelår
salt og nykvernet pepper
timian, koriander, oregano og basilikum, frisk eller tørket
hvitløk, etter eget ønske
olje til langpannen

- Tin lammelåret 1-2 døgn i kjøleskap før det skal stekes.
- Gni krydder og hvitløk inn i lammet kvelden før måltidet.
- Pakk det inn i stekefolie og la det ligge kaldt til neste dag.
- Legg lammet i langpanne med ca 5 dl vann, etterfyll med vann.
- Stek lammet midt i ovnen ca 4 timer på 120°C.
- Ta av folien og sett opp til 180°C de siste 20 minuttene.

Tilbered et lammelår og feir med familie og venner et påskemåltid, slik Jesus feiret frihetens store måltid med sine venner.